

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Centrum Leren en Werken Technicum Noord-
Antwerpen te BORGERHOUT**

Hoofdstructuur deeltijds beroepssecundair onderwijs

Instellingsnummer 126491

Instelling Centrum Leren en Werken Technicum Noord-Antwerpen

Directeur a.i. Werner BERGS

Adres Prins Leopoldstraat 51 - 2140 BORGERHOUT

Telefoon 03-270.01.90

Fax 03-271.11.68

E-mail marita.vanlooveren@clw-tna.be

Website <http://www.clw-antwerpen.be>

Bestuur van de instelling vzw Technicum Noord-Antwerpen

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Ekeren - Merksem

Adres Gagelveldenstraat 71 - 2170 MERKSEM

CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen

Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-11-2015, 17-11-2015, 18-11-2015, 19-11-2015, 20-11-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-11-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 15-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Vera TIMMERS

Teamleden Marc D'HOOP, Jurgen HUS, Gabriël POPPE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerpresetaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Project algemene vakken en moderne vreemde taal Engels op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (leerplan D/2012/7841/026)	8
3.1.1.2 Bandenmonteur (modulair)	11
3.1.1.3 Onderhoudsmecanici personenwagens & lichte bedrijfsvoertuigen (modulair)	12
3.1.1.4 Voeger (modulair)	14
3.1.1.5 Pijplasser (modulair)	15
3.1.1.6 Logistiek helper in de zorginstellingen (lineair)	16
3.1.1.7 Stikster (lineair)	18
3.1.1.8 Winkelbediende (modulair)	19
3.1.1.9 Keukenmedewerker (modulair)	22
3.1.1.10 Polyvalent onderhoudswerker gebouwen (lineair)	24
3.1.1.11 Vakoverschrijdende eindtermen	27
3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	29
3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?	30
4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	31
4.1 Loopbaanbegeleiding	31
4.2 Evaluatiepraktijk	34
5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	37
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	39
6.1 Wat doet het centrum goed?	39
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	39
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	39
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	40

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of het centrum

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door het centrum,
3. het algemeen beleid van het centrum.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam het gehele centrum aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in het centrum een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door het centrum na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of het centrum voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt het centrum voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt het centrum om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt het centrum de doelen en gaat het centrum dit na?
 - ontwikkeling: heeft het centrum aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van het centrum aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van het centrum. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van het centrum of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen als het centrum binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of het centrum de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van het centrum de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van het centrum het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van het centrum of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

Het centrum mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Centrum Leren en Werken (CLW) Technicum Noord-Antwerpen is een autonoom centrum deeltijds onderwijs (CDO) met twee vestigingsplaatsen in Borgerhout en Merksem. In Borgerhout vormt het met een aantal organisaties een 'Brede school'. Op het moment van de doorlichting zijn er 433 ingeschreven leerlingen. Het aantal jongeren is vrij evenwichtig verspreid over de twee lesplaatsen. Het CLW organiseert de lessen algemene vorming en een aantal beroepsopleidingen op beide lesplaatsen (bijvoorbeeld Keukenmedewerker, Winkelbediende) en enkele opleidingen exclusief op één van de twee vestigingsplaatsen (bijvoorbeeld de opleidingen in de rubrieken bouw, metaal en personenverzorging). Het centrum neemt haar maatschappelijke rol ernstig op. Ze levert degelijke inspanningen voor de maatschappelijke participatie en begeleiding naar een volwaardige job van de kwetsbare jongeren. Daarbij heeft ze bijzondere aandacht voor het welbevinden van de jongeren. De jongerenpopulatie is overwegend multicultureel, kansarm en 65 % van de jongeren is niet meer leerplichtig. De invulling van het voltijds engagement is vergelijkbaar met de Vlaamse referentiegegevens.

Het erkenningsonderzoek vertoont een wisselend beeld. De leerplanrealisatie voor project algemene vakken (PAV) in de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad en de opleidingen Pijplassen, Logistiek helper in de zorginstellingen, Stikster, Keukenmedewerker en Voeger voldoen. De jongeren realiseren de leerplandoelstellingen voor de moderne vreemde taal in de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad niet in voldoende mate. Voor de beroepsgerichte vorming (bgv) bereiken de jongeren de competenties onvoldoende in de opleidingen Bandenmonteur, Onderhoudsmecanici personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen, Polyvalent onderhoudswerker gebouwen en Winkelbediende. De tekorten situeren zich vooral in een onvolledig aanbod dat onvoldoende afgestemd is op het vereiste beheersingsniveau en een evaluatiepraktijk die onvoldoende gelinkt is aan de leerplandoelstellingen/competenties. Daarnaast is het modulaire concept onvoldoende doorgedrongen, waardoor de meeste trajecten eerder lineair verlopen.

Het centrum levert via talrijke doordachte activiteiten voldoende inspanningen om planmatig de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) na te streven bij de jongeren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (bvh) detecteerde een aantal werkpunten die zich vooral op het vlak van de opvolging van het veiligheidsbeleid situeren. Het beleid heeft de laatste jaren behoorlijke inspanningen geleverd om met renovatiewerken de infrastructuur te optimaliseren. Op basis van de gedetecteerde tekorten in het erkenningsonderzoek en de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' formuleert de inspectie een beperkt gunstig advies. De school respecteert de onderwijsreglementering voldoende.

Het kwaliteitsonderzoek focust op de loopbaanbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Het CLW ontwikkelde een doordachte visie op de traject- en loopbaanbegeleiding. Een team van trajectbegeleiders staat in voor de brede zorg en begeleiding van screening tot het ultieme doel, tewerkstelling. Alle begeleidingsacties registreren ze zorgvuldig in het individueel leertraject. Voor de optimale samenstelling van een individueel leertraject op maat van elke jongere verwerft het centrum via de screening echter niet alle mogelijke informatie. Vooral voor bgv zijn de screeningsopdrachten onvoldoende gelinkt aan de te verwerven opleidings-/modulecompetenties en ook de afstemming op de specifieke mogelijkheden van de tewerkstellingsplaats is te gering. De evaluatiepraktijk kent de laatste jaren een evolutie. Het centrum besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van een eenvormig registratiesysteem over alle vakken of opleidingen en vestigingsplaatsen.

De afstemming van de evaluatie op de competenties en leerplandoelstellingen op basis van transparante beoordelingscriteria is in een aantal vakgroepen nog een aandachtspunt. Dat geldt ook voor het in kaart brengen van de leervorderingen en de competentieverwerving op de werkplek.

Het algemeen beleid van het centrum getuigt van een behoorlijk beleidsvoerend vermogen. Zo is onder meer de centrumvisie uitgewerkt in een eigen opvoedingsproject, een masterplan, een helder organogram en een aantal beleidsvisies. De laatste jaren investeert het centrum hoofdzakelijk in de organisatorische ontwikkeling, de renovatie van de infrastructuur en de vestigingsoverstijgende samenwerking. Vooral het laatste jaar zijn er doordachte en gedragen inspanningen op pedagogisch-didactische vlak uitgewerkt zoals de niveaugroepen voor de algemene vorming en de evaluatiepraktijk, maar hier liggen nog groeikansen. Het beleid tracht zijn visie duidelijk aan te sturen en te duiden voor het personeelsteam en slaagt daar gedeeltelijk in. Uit het onderzoek blijkt dat onder meer de organisatie en de invulling van het modulaire leertraject, de leerplan-/competentiegerichtheid en de daarop afgestemde evaluatiepraktijk nog niet door alle vakgroepen even doelgericht worden opgepikt. In het kader van kwaliteitszorg heeft het centrum nog een weg af te leggen. Door enkele informatieve en voorbereidende acties op centrumniveau is het kwaliteitsdenken geïntroduceerd, maar de concrete vertaling van de kwaliteitsbewaking op leraar- en leerlingniveau is nog een uitdaging.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

Moderne vreemde talen 3de graad
Moderne vreemde talen 3de graad, 3de leerjaar
Project algemene vakken 3de graad
Project algemene vakken 3de graad, 3de leerjaar
VOET
Bandenmonteur
Keukenmedewerker
Logistiek helper in de zorginstellingen
Onderhoudsmecanici personenwagens & lichte bedrijfsvoertuigen
Pijplasser
Polyvalent onderhoudswerker gebouwen
Stikster
Voeger
Winkelbediende

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Project algemene vakken en moderne vreemde taal Engels op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet omwille van tekorten en onvoldoende samenhang in het aanbod en de evaluatiepraktijk voor de moderne vreemde taal Engels. De doelstellingendomeinen van project algemene vakken (PAV) komen over het algemeen voldoende geproportioneerd aan bod. De afstemming op het vereiste beheersingsniveau voldoet. Ook de validiteit en de objectiviteit van de evaluatiepraktijk voldoen in de meerderheid van de lesgroepen.

Onderwijsorganisatie

*Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum*

Tot en met vorig schooljaar zaten leerlingen van het niveau tweede graad, derde graad en derde leerjaar van de derde graad per opleiding samen in een lesgroep. Deze groepsindeling belemmerde een optimale differentiatie van het beheersingsniveau afgestemd op de respectieve leerplandoelstellingen.

Dit schooljaar stelt het centrum lesgroepen samen per graadniveau en diploma-jaar. De vooropleiding van de leerlingen en organisatorische factoren zoals de planning van de beroepsgerichte vorming bepalen de groepsindeling. Leerlingen met grote taalachterstand volgen de algemene vorming in aparte lesgroepen. Ze krijgen er specifieke taalondersteuning. Het centrum biedt de moderne vreemde taal Engels geïntegreerd in PAV aan.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het aanbod Engels vertoont leraargebonden verschillende benaderingen die variëren van onvoldoende tot voldoende leerdoelgericht. Het geheel mist de nodige didactische samenhang, regelmaat en progressie afgestemd op het beheersingsniveau van de respectieve graden. In sommige lesgroepen is het aanbod veeleer een gefragmenteerde verzameling van allerlei oefeningen. Leerlingencursussen vertonen hier en daar vele blanco pagina's. Differentiatie volgens graadniveau is onvoldoende merkbaar. De taalvaardigheden zoals die in de eindtermen of in het leerplan beschreven staan, komen onvoldoende geproportioneerd aan bod (zie leerplan, rubriek 5 'Kader MVT in dbso'). In enkele andere lesgroepen is het aanbod gericht op dat kader afgestemd. De contexten zijn voldoende concreet en functioneel. Courante woordenschat en grammatica vervullen een ondersteunende rol. Leerlijnen en afspraken over het te gebruiken lesmateriaal zijn pas recentelijk van toepassing. Op termijn kunnen deze leiden tot de noodzakelijke samenhang.

In het aanbod van PAV zijn er eveneens verschillende benaderingen merkbaar. Met uitzondering van hier en daar enkele verbeterpunten, sluiten de leerinhouden en de werkvormen over het algemeen voldoende bij de doelstellingendomeinen aan. In enkele lesgroepen is het aanbod zelfs heel leerplangericht. Het gebruik van leerlijnen en een doelstellingskader voor de evaluatie, werkt de leerplangerichtheid in de hand.

Het aanbod van thema's en actualiteit is gevarieerd en bestrijkt de meeste doelstellingen van het domein 'maatschappelijke participatie'. Er zijn ook linken met de vakoverschrijdende eindtermen. Enkele thema's en opdrachten bevorderen concreet de maatschappelijke redzaamheid van de leerlingen. Er is voldoende aandacht voor actualiteit en algemeen vormende thema's die het tijd- en ruimtebewustzijn van de leerlingen ontwikkelen. De doelstellingen met betrekking tot natuurwetenschappelijke inzichten en vaardigheden komen daarentegen in de meeste lesgroepen niet volledig aan bod. Positief is de organisatie van verschillende ervaringsgerichte (extramurale) activiteiten of projecten in meerdere lesgroepen.

Activerende werkvormen met toepassing van informatieverwerving en -verwerking komen heel frequent voor. De functionele taalvaardigheden (inclusief 'leren argumenteren') zitten daarin voldoende vervat, maar niet in alle lesgroepen even goed geproportioneerd. Bij de verwerkingsopdrachten maken de leerlingen voldoende gebruik van gevarieerde informatiebronnen, ICT en naslagwerken. Zelfstandig werk of groepswerk komen geregeld voor. De toepassing van strategieën die de organisatiebekwaamheid van de leerlingen bevorderen, verloopt niet in alle lesgroepen even uitgesproken en doelgericht, bijvoorbeeld zoek- en selectiestrategieën, het OVUR-principe (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren).

De leerlingen leren de rekenvaardigheden (probleemoplossend denken) voldoende aan. In meerdere lesgroepen gebeurt dit echter onvoldoende geïntegreerd in functionele probleemstellende contexten.

De differentiatie volgens de vereiste beheersingsniveaus per graad staat niet in alle lesgroepen op punt. De leerlijnen bieden daartoe wel een houvast, maar de heterogene samenstelling van de lesgroepen tot vorig schooljaar belemmerde een optimale toepassing. In meerdere lesgroepen is wel een differentiatie tussen het niveau derde graad en het diplomaniveau merkbaar. Voor deze laatste zijn de opdrachten en de contexten veelal complexer en staan de zelfstandigheid van uitvoering, het nemen van verantwoordelijkheid en de organisatiebekwaamheid, zowel individueel als in groep, meer centraal.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting beantwoordt nipt aan de leerplanvereisten. Voor ICT-toepassingen door de leerlingen moeten een computerlokaal of laptops gereserveerd worden. De permanente beschikbaarheid daarvan is niet optimaal. In elk leslokaal is er apparatuur voor dataprojectie. Die wordt frequent ingezet voor visuele ondersteuning van het onderwijsproces, voor informatieverwerving en -verwerking en presentatieopdrachten. Er zijn voldoende naslagwerken en informatiebronnen voorhanden.
---	---

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie verloopt permanent. Er is een doelstellingenkader opgesteld om het aanbod en het bereik van de leerplandoelstellingen voor elke leerling te bepalen en op te volgen. Het kader laat toe doelgericht te evalueren en de studiebekrachtiging vanuit het bereik van de leerplandoelstellingen te onderbouwen. Dit schooljaar wordt dit ook gebruikt voor de rapportering. Vorig schooljaar varieerde de informatiewaarde van de rapportering leraarafhankelijk. Enerzijds was die heel uitgebreid; anderzijds bevatte die enkel vermeldingen van opdrachten of leerinhouden en van de attitude van de leerling.

De evaluatiepraktijk zelf verloopt niet gelijkgericht. In sommige lesgroepen is de evaluatie een verzameling van verschillende soorten toetsen en verwerkingsopdrachten. In andere lesgroepen verloopt de evaluatie geïntegreerd via gevarieerde verwerkingsopdrachten in of aansluitend bij de leerlingencursus. Over het algemeen sluit de evaluatie volledig bij het onderwijs- en leerproces aan. In het geval van Engels betekent dit dat de evaluatie weinig samenhang vertoont en veeleer gefragmenteerd verloopt. De afstemming op de betrokken leerplan-doelstellingen en de beheersing van alle betrokken taalvaardigheden is niet in alle lesgroepen voldoende duidelijk.

Een knelpunt in de evaluatiepraktijk is het ontbreken van duidelijke evaluatie- en beoordelingscriteria in meerdere lesgroepen. De vakgroep is zich bewust van dit probleem en werkt dit schooljaar beoordelingscriteria uit voor verschillende evaluatieopdrachten. In enkele gevallen van geïntegreerde evaluatie zijn er in de leerlingendocumenten onvoldoende expliciete sporen van evaluatie, correctie en reflectie terug te vinden. Dit maakt de evaluatie weinig objectief en transparant. Positief is wel dat de leerlingen geregeld betrokken worden in de evaluatie via vormen van zelfevaluatie en feedback over hun leerprestaties op basis van het individuele doelstellingenkader.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het motiverende klasmanagement en het ordelijk onderwijs- en leerproces ondersteunen het leren van de leerlingen. In meerdere lesgroepen bevorderen ervaringsgerichte benaderingen zoals uitstappen, getuigenissen en projecten de motivatie en het welbevinden van de leerlingen.

Het frequent gebruik van activerende werkvormen en de geïntegreerde evaluatie laten toe de leerlingen individueel op te volgen, te begeleiden en waar nodig te remediëren. Bij opdrachten krijgen de leerlingen voldoende informatie over wat van hen verwacht wordt. In het teken van leren leren en organisatiebekwaamheid maken de leerlingen geregeld gebruik van stappenplannen en leerstrategieën. De doeltreffendheid van de toepassing daarvan varieert weliswaar leraarafhankelijk.

De screeningstest voor algemene vorming geeft informatie over de beginsituatie van elke leerling voor de meeste doelstellingendomeinen. Behalve in geval van opvallende taalachterstand, leidt deze detectie over het algemeen onvoldoende tot gerichte individuele differentiatie en remediëring. Taalachterstand wordt professioneel gescreend. Voor de betrokken leerlingen

is er een gedifferentieerd aanbod van ondersteuning en remediëring in de taalgroepen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De onvolledige samenwerking en samenhang belemmeren een optimale leerplanrealisatie. Dit is mede het gevolg van het onderwijsaanbod op twee vestigingsplaatsen. De recentelijk opgestarte coördinatie van de algemene vorming en de vestigingsplaatsoverstijgende vakgroepwerking bieden garanties voor kwaliteitsverbetering. De vakgroep werkt sinds kort stapsgewijs naar meer samenwerking en samenhang. Zij schrijft leerlijnen, subdoelen en beoordelingscriteria uit die het aanbod en de evaluatiepraktijk leerplangericht moeten aansturen. Zij laat zich daarbij ondersteunen door de pedagogische begeleiding. De indeling per graadniveau vanaf dit schooljaar biedt meer kansen voor differentiatie van het beheersingsniveau volgens de uitgetekende leerlijnen en subdoelen. Dit schooljaar zijn er ook duidelijker afspraken over de keuze en planning van de thema's en over het lesmateriaal voor Engels.

De meeste leraren volgen geregeld nascholing. Ze gaan daarbij niet alleen in op het beschikbare aanbod, maar halen ook vaak externe expertise binnen voor de ondersteuning van activiteiten of projecten.

3.1.1.2 Bandenmonteur (modulair)

Voldoet niet

De opleidingscompetenties worden niet in voldoende mate en niet op basis van de modulaire structuur gerealiseerd. De opdrachten in het lesaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onvoldoende tot helemaal niet op de betrokken competenties afgestemd. De evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het centrum kan niet aantonen dat de onderwijsdoelstellingen, kennis, vaardigheden en competenties om banden, wielen en velgen te monteren en te demonteren, wielen te balanceren en uit te lijnen effectief worden aangeboden en gerealiseerd. De algemene competenties met betrekking tot veilig, hygiënisch en milieubewust werken, het aannemen van de noodzakelijke houding voor de beroepsuitoefening, het toepassen van functionele vaardigheden en het organiseren van de eigen werkzaamheden komen niet met de nodige diepgang aan bod. De theorie wordt apart aangeboden en nadien geïntegreerd in de praktijkopdrachten. Het gedifferentieerd werken op basis van individuele leertrajecten, de beginsituatie en het voltijds engagement van de leerlingen krijgt onvoldoende aandacht. Voor de leerlingen die alternerend tewerkgesteld zijn, biedt de werkervaring een goede aanvulling voor de opleiding.

Door het gelijktijdig aanbieden van verschillende modules wordt de succesbeleving via het tussentijds behalen van deelcertificaten uitgesteld, waardoor de opleiding nog overwegend georganiseerd is als een lineaire opleiding. De twee leerlingen die vorig schooljaar het certificaat behaalden, begonnen en eindigden hun opleiding op hetzelfde moment. Ze werden gelijktijdig in alle drie de modules van de opleiding ingeschreven. Dit tekort werd tijdens de doorlichting bijgestuurd.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de meeste onderwijsdoelstellingen. De werkplaats is voldoende ruim en ordelijk ingericht. Door een gebrek aan planning met doorschuifstelsel en een beperkte uitrusting gaat er echter heel wat onderwijstijd verloren in de lesgroep waar enkel leerlingen van de opleiding Bandenmonteur zitten. Ze moeten soms lang wachten op nieuwe instructies of beschikbare uitrusting. Dit is ook het geval in de gemengde lesgroepen, omdat de instructies van de ene lesgroep een optimale begeleiding van de andere lesgroep hypothekeren. Voor het uitlijnen maakt men gebruik van de mogelijkheden in bandencentra en/of de tewerkstellingsplaats.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is niet valide. Het is niet aantoonbaar dat alle onderwijsdoelstellingen effectief en evenwichtig aan bod komen in de evaluatie. Sommige competenties worden aangeboden en geëvalueerd tot ze in voldoende mate verworven zijn. De leerlingen zijn niet op de hoogte van de evaluatiecriteria.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het theoretisch cursusmateriaal is gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het niveau van de leerlingen, maar uitgewerkte werkopdrachten en een planning van de activiteiten ontbreken waardoor het praktijk aanbod overwegend op improvisatie berust. De leraren gebruiken met wisselend succes instructie- en vaktaal voor het bereiken van de doelen. De leraren zorgt voor remediëring en geeft feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen. Er is afwisseling tussen instructiemomenten en werkopdrachten. Er wordt overwegend lesgroepsgericht in plaats van individueel en trajectgericht gewerkt.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	De invulling van het voltijds engagement en het tewerkstellingsrendement zijn veeleer zwak. Van de dertien leerlingen in deze opleiding zijn er slechts vier tewerkgesteld waarvan drie via een brugproject. Eén leerling volgt een voortraject, drie leerlingen volgen een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor vijf leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Vorig schooljaar waren er (op 1 februari) geen leerlingen tewerkgesteld ten opzichte van de Vlaamse referentiegegevens van 22,6 %.

3.1.1.3 Onderhoudsmecanici personenwagens & lichte bedrijfsvoertuigen (modulair)

Voldoet niet

De opleidingscompetenties worden niet in voldoende mate en niet op basis van de modulaire structuur gerealiseerd. De werkplaatsuitrusting is onvolledig waardoor een aantal praktische vaardigheden enkel theoretisch aan bod komen. De evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De theoretische onderwijsdoelstellingen en kennis worden effectief en evenwichtig aangeboden, maar voor de te verwerven praktische vaardigheden en competenties kan het centrum in onvoldoende mate aantonen dat deze systematisch aangeboden en verworven worden en zijn er hiaten in het aanbod (onder meer voertuigen afleveringsklaar maken, functiegebonden administratieve taken, uitlaatgasmeting, afstellen van remmen, vervangen van sommige onderdelen). Er is geen duidelijk overzicht of een opdrachtenreeks. De leerlingen moeten soms lang wachten op nieuwe instructies of beschikbare
---	--

uitrusting.

Door een gebrek aan planning met doorschuifstelsel en een beperkte uitrusting gaat er echter heel wat onderwijstijd verloren. De leerlingagenda's bevatten weinig of geen informatie. Het aanbod is volledig afhankelijk van occasionele herstellingen of nazichten, waardoor het onvoldoende horizontale en verticale samenhang vertoont. Hiaten in het aanbod omwille van ontbrekende uitrusting worden slechts gedeeltelijk en niet voor alle leerlingen op de tewerkstellingsplaats opgevangen. De algemene competenties met betrekking tot veilig, hygiënisch en milieubewust werken, het aannemen van de noodzakelijke houding voor de beroepsuitoefening, het toepassen van functionele vaardigheden en het organiseren van de eigen werkzaamheden komen niet met de nodige diepgang aan bod. Het gedifferentieerd werken op basis van de individuele leertrajecten, de beginsituatie en het voltijds engagement van de leerlingen krijgt onvoldoende aandacht. De tewerkstelling biedt een goede aanvulling voor de opleiding. Door het gelijktijdig aanbieden van verschillende modules wordt de succesbeleving via het tussentijds behalen van deelcertificaten uitgesteld, waardoor de opleiding nog overwegend georganiseerd wordt als een lineaire opleiding. Dit tekort werd tijdens de doorlichting bijgestuurd.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt niet over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Apparatuur om remmen af te stellen en voor uitlaatgasmetering ontbreekt en hiervoor wordt niet in een alternatief aanbod voorzien. Materiaal om te sleutelen is in voldoende mate beschikbaar. De werkplaats is ordelijk ingericht.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is niet valide. Verscheidene onderwijsdoelstellingen komen niet effectief of onvoldoende evenwichtig aan bod in de evaluatie. De mondeling gegeven werkopdrachten zijn niet eenduidig en/of in voldoende mate afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. De leerlingen zijn niet op de hoogte van de evaluatiecriteria. Mede door het gelijktijdig inschrijven in verschillende modules is het voor de leerlingen onduidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal en waar de leerling zich bevindt in zijn leertraject.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het theoretisch studiemateriaal is gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het niveau van de leerlingen. Voor het praktisch gedeelte ontbreken duidelijk gestructureerde werkopdrachten waardoor de opleiding nog te sterk afhankelijk is van improvisatie. De leraar gebruikt activerende werkvormen, differentiatie, instructie- en vaktaal voor het bereiken van de doelen. Dit gebeurt echter nog niet systematisch waardoor het aanbod nog te veel van het toeval of occasionele herstellingen afhankelijk is. De instructies en de begeleiding van de lesgroep met de Bandenmonteurs hypothekeken een optimale begeleiding van de leerlingen die de opleiding Onderhoudsmecanici en Polyvalent onderhoudsmecanici volgen. Er wordt overwegend lesgroepgericht in plaats van individueel en trajectgericht gewerkt. De leraar geeft feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

De invulling van het voltijds engagement en het tewerkstellingsrendement zijn zwak. Van de negen leerlingen in deze opleiding zijn er slechts twee tewerkgesteld. Eén leerling volgt een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor zes leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Vorig schooljaar spoorde de tewerkstelling (60,7 %) met de Vlaamse referentiegegevens (62,5 % op 1 februari).

3.1.1.4 Voeger (modulair)

Voldoet

De opleidingscompetenties worden in voldoende mate gerealiseerd. De inhoudelijke kwaliteit van de opleiding is goed. De werkplaats en -uitrusting beantwoorden aan de normen. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Alle onderwijsdoelstellingen, kennis, vaardigheden en competenties worden effectief en evenwichtig aangeboden aan de hand van een goed uitgewerkte opdrachtenreeks, waarin alle competenties opgenomen zijn. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De theoretische onderwijsdoelstellingen worden geïntegreerd met de praktijk aangeboden.

De algemene competenties met betrekking tot veilig, hygiënisch en milieubewust werken, het aannemen van de noodzakelijke houding voor de beroepsuitoefening, het toepassen van functionele vaardigheden en het organiseren van de eigen werkzaamheden komen doelgericht en met de nodige diepgang aan bod en krijgen een modulespecifieke inkleuring.

Het gedifferentieerd werken op basis van de individuele leertrajecten, de beginsituatie en het voltijds engagement van de leerlingen krijgt voldoende aandacht. De competenties worden ingeoeffend aan de hand van een doordachte opdrachtenreeks tot ze in voldoende mate verworven zijn. Indien nodig worden oefeningen verscheidene keren gemaakt. Het resultaat van de werkopdrachten is goed en kan voor alle leerlingen aangetoond worden met foto's van hun uitgewerkte werkopdrachten. De leerlingen werken zelfstandig en gemotiveerd aan de consecutief uitgewerkte opdrachtenreeks.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het centrum beschikt over voldoende actuele leermiddelen en een geschikte binnenwerkruimte voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het zet het aanwezige didactisch materiaal en de centrumuitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De werkplaats is degelijk uitgerust, voldoende ruim en ordelijk ingericht.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is valide en goed uitgewerkt. Alle onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie.

De werkopdrachten zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. De criteria worden vermeld op de opdrachtenfiches, maar worden niet afzonderlijk beoordeeld. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De zelfevaluatiemogelijkheden worden gepast benut. De individuele trajectplannen die correct en overzichtelijk ingevuld worden op basis van de te verwerven competenties en de daaraan gekoppelde werkopdrachten. Ze geven een duidelijk overzicht van de vorderingen en de behaalde competenties van de

leerlingen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het studiemateriaal en de werkopdrachten zijn verzorgd, gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het niveau van de leerlingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraar zorgt voor remediëring en geeft feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

De invulling van het voltijds engagement voldoet. Het tewerkstellingsrendement is veeleer zwak omdat vrijwel uitsluitend leerlingen zonder vooropleiding in de basisopleiding zitten. Van de negentien leerlingen in deze opleiding zijn er slechts vier tewerkgesteld waarvan twee via een brugproject. Eén leerling volgt een voortraject, vier leerlingen volgen een persoonlijk ontwikkelingstraject, vijf leerlingen volgen een bijkomende sollicitatietraining en voor vijf leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Vorig schooljaar was er slechts 9 % tewerkgesteld ten opzichte van een Vlaams gemiddelde van 30 % (op 1 februari).

3.1.1.5 Pijplasser (modulair)

Voldoet

De opleidingscompetenties worden in voldoende mate gerealiseerd. De inhoudelijke kwaliteit van de opleiding is goed. De evaluatie is valide en de uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Alle onderwijsdoelstellingen, kennis, vaardigheden en competenties worden effectief en evenwichtig aangeboden. Het aanbod is afgestemd op het vereiste beheersingsniveau en vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De onderwijsdoelstellingen worden geïntegreerd aangeboden. Alle leerlingen worden ingeschreven in de opleiding Pijplasser. Binnen deze opleiding wordt er gelijktijdig binnen verschillende modules gewerkt aan de onderliggende certificaten van hoeklasser, plaatlasser, lasser beklede elektrode, lasser MIG/MAG en lasser TIG. Er wordt overwegend gelast op staal, occasioneel op roestvast staal, maar niet op aluminium. Voor de leerlingen met een tewerkstelling wordt de beroepsgerichte vorming gerealiseerd door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en werkplekleren. De kwaliteit van het laswerk en het aanbod zijn goed, maar het gelijktijdig werken aan verschillende modules stelt de succesbeleving via het behalen van deelcertificaten uit en is niet toegelaten in een modulaire opbouw. Dit tekort werd tijdens de doorlichting weggewerkt. De algemene competenties met betrekking tot veilig, hygiënisch en milieubewust werken, het aannemen van de noodzakelijke houding voor de beroepsuitoefening, het toepassen van functionele vaardigheden en het organiseren van de eigen werkzaamheden komen doelgericht en met de nodige diepgang aan bod en krijgen doorgaans een modulespecifieke inkleuring. De rookgasafzuiging functioneert naar behoren, er is een aparte slijpruimte en een afbakening van loop- en werkruimte. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden gepast gebruikt. De beginsituatie en het voltijds engagement van de leerlingen krijgen de nodige aandacht. De kwaliteit van het laswerk is degelijk.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het centrum zet het aanwezige didactisch materiaal en de centrumuitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De werkplaats is degelijk uitgerust, voldoende ruim en ordelijk ingericht.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Alle onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De zelfevaluatiemogelijkheden worden gepast benut.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal en de werkopdrachten zijn gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het niveau van de leerlingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraar zorgt voor remediëring en geeft feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	De invulling van het voltijds engagement en het tewerkstellingsrendement zijn zwak. Van de vijfendertig leerlingen in deze opleiding zijn er slechts negen tewerkgesteld. Zes leerlingen volgen een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor achttien leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Vorig schooljaar spoorde de tewerkstelling (33,3 %) met de Vlaamse referentiegegevens (van 34,5 % op 1 februari). De afwezigheden zijn talrijk. Vaak is er amper de helft van het aantal leerlingen aanwezig.

3.1.1.6 Logistiek helper in de zorginstellingen (lineair)

Voldoet

De competenties worden in voldoende mate bereikt. Het onderwijsaanbod en de uitrusting voldoen en de evaluatie is voldoende afgestemd op de doelen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het centrum organiseert de opleiding Logistiek helper in de zorginstellingen enkel in Borgerhout. Uit het cursusmateriaal blijkt dat de meeste opleidingsdoelstellingen worden aangeboden. Het centrum kan het aanreiken en bereiken van enkele doelen zoals 'de logistiek helper beheerst de vereiste beroepshoudingen' aantonen via de lessen project algemene vakken (PAV). Vanaf dit schooljaar integreren de leraren deze doelen in de beroepsgerichte vorming.
---	--

De screeningsopdracht bestaat uit een theoretisch luik dat peilt naar de kennis van enkele opleidingsonderdelen. Het praktische luik vindt plaats in een realistische werkomgeving en bevat een aantal praktische opdrachten in een woon-zorgcentrum. Dit geeft het centrum waardevolle informatie over het functioneren van de jongeren in de werkomgeving.

Over het algemeen krijgen de leerinhouden een sterke theoretische invulling die wel in de praktijk wordt toegepast. De praktijkopdrachten weerspiegelen de praktische inoefening van de vaardigheden, maar het zoeken naar een evenwicht tussen theorie en praktijk is nog een aandachtspunt. Enkele competenties verdienen verdere uitwerking zoals ‘de logistiek helper voert administratieve taken uit’. Een sterk punt is het consequent gebruik van eenvoudige stappenplannen bij het inoefenen van specifieke vaardigheden. Via een aantal extramurale activiteiten, zoals bijvoorbeeld het ondersteunen van animatie- en verzorgingsactiviteiten in een woonzorgcentrum, krijgen de jongeren levensechte toepassingsmogelijkheden.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het vaklokaal is goed uitgerust met een verzorgings-, keuken- en leshoek. Alle noodzakelijke leermiddelen zijn aanwezig en worden aangewend. De leraren gebruiken de computer en beamer om de lessen visueel te ondersteunen. Draagbare computers zijn beschikbaar.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is afgestemd op de competenties van de opleiding. Naast de schriftelijke, theoretische bevestigingen beoordeelt ze ook de praktische vaardigheden. Het centrum zoekt terecht naar een evenwichtige beoordeling, waarbij de evaluatie van de handelingsgerichte opleidingsdoelen nog meer aandacht verdienen. De evaluatiefiches van de praktische opdrachten bevatten een registratie van de oefenmomenten, het gehanteerde stappenplan en de beoordelingscriteria.
	Het trajectplan is volledig afgestemd op de competenties. Een duidelijke afstemming op de mogelijkheden van de tewerkstellingsplaats is nog een aandachtspunt. De verslagen van de begeleidingsbezoeken bevatten meestal informatie over de algemene attitudes. De competentieontwikkeling op de werkvloer is te vaag om het leerproces doelgericht bij te sturen.
	De studiebekrachtiging is enkel mogelijk mits de opleiding voldoende geïntegreerd wordt aangeboden (500 opleidingsuren waarvan ten minste 250 uren alternerende werkplekopleiding). Het centrum, de jongere en de mentoren registreren nauwkeurig het aantal gewerkte lestijden. Daardoor kan het centrum de doorslaggevende rol van deze component voldoende verantwoorden in het teken van de studiebekrachtiging tijdens de delibererende klassenraad.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerproces wordt behoorlijk ondersteund en er heerst een positief leer- en leefklimaat. In het vaklokaal visualiseren de leraren de invulling van het voltijds engagement per klasgroep. Het ‘rondje werk’ bij de aanvang van elke les bevraagt de jongeren telkens over andere aspecten van hun functioneren (bijvoorbeeld ‘Kan ik een praatje maken met de zorgvrager?’, ‘Vraag ik voldoende feedback?’, ‘Kan ik in gesprek gaan met andere collega’s’, ...). De jongeren reflecteren over hun eigen functioneren, stippen werkpunten aan en schrijven korte reflectieverslagen in het degelijke werkboek. De leerlingencursus is over het algemeen goed gestructureerd. De praktijkopdrachten zijn zorgvuldig gekozen en bevatten de ondersteunende kennis, de beoordelingscriteria, de beoordeling en de feedback.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het centrum organiseert voor alle beroepsgerichte opleidingen gezamenlijk overleg en sinds dit schooljaar zijn er vakvergaderingen voor de cluster Personenzorg. Het centrum schakelde enkele jaren geleden pedagogische begeleiding in. De leraren volgen sporadisch nascholing.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Op het ogenblik van de doorlichting volgen 26 jongeren de opleiding Logistiek helper in de zorginstellingen. Zeventien jongeren nemen een voltijds engagement op, één in een alternerende tewerkstelling, drie in een brugproject, één in een voortraject, acht in een persoonlijk ontwikkelingstraject, vier via vrijwilligerswerk. Acht jongeren zijn nog te oriënteren en één is onbemiddelbaar. Vorig schooljaar was de tewerkstellingsgraad (19.1 %) hoger dan de Vlaamse referentiegegevens (10.7 %).

3.1.1.7 Stikster (lineair)

Voldoet

De jongeren realiseren de opleidingsdoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is afgestemd op de opleidingsdoelen en de uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De opleiding stikster wordt in Vlaanderen enkel in dit centrum te Borgerhout aangeboden. Het centrum verfijnde in samenwerking met IVOC (Instituut voor Vorming en Opleiding in de Confectie) de opleidingsdoelen van de steekkaart tot duidelijke opleidingscompetenties. Het centrum heeft de lineaire opleiding over twee schooljaren gespreid.
---	---

De screeningsopdracht bevat een luik dat vooral peilt naar de kennis van de sector. Daarnaast voorziet het centrum in een praktisch luik om via een eenvoudig werkstuk een aantal verworven vaardigheden in kaart te brengen.

Uit het cursusmateriaal blijkt dat het aanbod vrij volledig is. De lessen zijn gevarieerd samengesteld waardoor praktische kennis, het uitwerken van deelstukstudies en werkstukken voldoende mogelijkheden bieden om de opleidingsdoelstellingen te verwerven. In de zorgvuldig gekozen werkstukken is een duidelijke graduele opbouw naar complexe werkstukken aanwezig en blijft er voldoende ruimte voor een maatgerichte differentiatie. Ook het gebruik van industriële machines en apparaten kent een geleidelijke uitbreiding. Het afwerkingsniveau en de moeilijkheidsgraad voldoen. De aangeboden theoretische kennis is afgestemd op de opleidingsdoelen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vaklokalen zijn voldoende uitgerust en aangenaam ingericht. Alle noodzakelijke machines en gebruiksmaterialen zijn aanwezig en worden gebruikt.
---	---

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De werkvolgorde bevat ook de evaluatie van alle beoordelingsitems in een vierpunteninschaling. De beoordeling van de deelstukstudies bevat vaak een cijfer en soms een verwijzing naar de beoordelingscriteria die in de instructiedocumenten zijn verwerkt. Daarnaast krijgen de jongeren de kans om de oefening vrijwillig opnieuw te maken en zo de vaardigheden nogmaals toe te passen en te laten evalueren. Sinds dit schooljaar gebeurt de beoordeling op basis van transparante criteria die op de instructiekaarten vermeld staan.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerproces wordt behoorlijk ondersteund en er heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingencursus is goed gestructureerd. De praktijkopdrachten zijn zorgvuldig gekozen en elk werkstuk of deelstukstudie is voorzien van onder meer een werkbundel met ondersteunende kennis, een degelijke werkvolgorde en instructiekaarten met kwaliteitseisen, een beoordeling en feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het centrum organiseert voor alle beroepsgerichte opleidingen gezamenlijk overleg en sinds dit schooljaar zijn er vakvergaderingen voor de cluster Mode. De leraren leveren degelijke inspanningen om contacten met de sector, het werkveld en de pedagogische begeleiding te onderhouden. De leraren volgen veel vakgebonden en pedagogisch-didactische nascholing.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Op het ogenblik van de doorlichting volgen 19 jongeren de opleiding Stikster. Drie jongeren nemen een voltijds engagement op, één in een alternerende tewerkstelling, één in een brugproject en één in bijkomende opleiding. Vijftien jongeren zijn nog te oriënteren en één is onbemiddelbaar. Vorig schooljaar bedroeg de tewerkstellingsgraad (42.9 %).

3.1.1.8 Winkelbediende (modulair)

Voldoet niet

De competenties van de modules aanvulwerk, kassawerk, klantencontact, presentatiewerk en verkoop zijn onvoldoende gerealiseerd. De onderwijsorganisatie is onvoldoende afgestemd op de modulaire trajecten. Het onderwijsaanbod vertoont hiaten en het beheersingsniveau is onvoldoende afgestemd op de competenties. Ook de evaluatie is niet transparant en onvoldoende valide.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i>	De organisatie van de opleiding sluit onvoldoende aan bij de beginselen van de modularisering en het decreet over het stelsel van leren en werken. De omslag van de lineaire naar de modulaire opleidingsstructuur werd onvoldoende gemaakt. De opleiding Winkelbediende bestaat uit vijf los van elkaar staande modules, waarvan de doelgerichte clustering kan leiden tot de opleidingscertificaten Aanvuller, Kassier en Verkoper. Het centrum biedt het traject lineair aan en voorziet in twee schooljaren voor de vijf modules.
--	---

In het begin van het schooljaar worden zowel de doorstromers als de instromers gescreend. De screening, vooral gericht op het bevragen van theoretische kennis, levert onvoldoende gegevens op voor een modulespecifieke inschaling op basis van eerder verworven competenties. Los van de vooropleiding en/of de screening doorlopen alle startende leerlingen tegelijkertijd de modules klantencontact, presentatiewerk en verkoop, wat niet beantwoordt aan de modulaire structuur en de principes van maatwerk. Aangezien alle leerlingen hetzelfde traject volgen, beperkt het 'maatwerk' zich tot differentiatie in werktempo of een verschil in duurtijd ten gevolge van aan- of afwezigheden tijdens de lessen. Doordat verscheidene modules gelijktijdig worden aangeboden, duurt het doorgaans te lang voordat de leerlingen het eerste (deel)certificaat kunnen halen, waardoor een tussentijdse succesbeleving nodeloos uitblijft. Daardoor beantwoordt de onderwijsorganisatie van deze opleiding onvoldoende aan de decretale vereisten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vaststellingen zijn voor alle modules van de opleiding Winkelbediende gelijklopend. Het centrum organiseert de opleiding in Borgerhout en Merksem.

De algemene basiscompetenties die in alle modules voorkomen, zijn nog niet vertaald per module en in leerlijnen. De realisatie van de competenties wordt eng geïnterpreteerd. De leerinhouden krijgen vooral een theoretische benadering door middel van invulteksten, eenvoudige zoekopdrachten en enkele schaarse praktijkopdrachten. De vaardigheidsgerichte formulering van de competenties wendde de leraren onvoldoende aan om de leerinhouden praktisch in te vullen. Het centrum kan de realistische toepassing onvoldoende aantonen.

Daarnaast besteden de leraren veel onderwijstijd aan leerinhouden die veel ruimer zijn dan de competenties aangeven, bijvoorbeeld het leren etaleren, maken van blikvangers en presentatietechnieken.

Alle leerlingen werken ondanks eerder verworven competenties (tewerkstelling of vooropleiding) de geplande leerinhouden af. Dit strookt niet met het opzet van een modulaire opleidingsstructuur. De opleidingsplannen bieden mogelijkheden om de afspraken tussen centrum en de onderneming over de aan te leren competenties uit te klaren, maar worden nog niet aangewend in het teken van de geïntegreerde opleidingen.

In de trajectplannen zijn zonder verdere opdeling de competenties van alle modules opgenomen. Dit toont aan dat het centrum de tussentijdse succesbeleving door middel van de uitreiking van een deelcertificaat onnodig uitstelt.

De leraren stuurden het onderwijsaanbod dit schooljaar bij via de uitwerking van opdrachtenfiches. Een doelgerichte vertaling van de competenties naar geschikte leerinhouden en evaluatievormen (gericht op de doewoorden) ontbreekt nog steeds.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is in volle ontwikkeling. Momenteel biedt het competentieplan een overzichtelijke registratie van de aangeboden competenties. Duidelijke beoordelingscriteria ontbreken. Daardoor biedt de registratie geen enkele informatie over het al dan niet bereiken van de competenties, de vorderingen in het leerproces en het bereikte beheersingsniveau. De vaardigheidsgerichte formulering van de competenties wordt nog niet als uitgangspunt voor de evaluatie aangewend, waardoor het te verwachten beheersingsniveau zelden wordt bereikt. De vage verwachtingen per module leiden soms tot een talmende beoordeling die de succesbeleving van de jongere verhindert. Er zijn slechts enkele sporen van zelfevaluatie, nochtans is de 'eigen werkzaamheden evalueren' een te verwerven competentie in elke module.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum is voldoende uitgerust en beschikt over alle noodzakelijke infrastructuur, apparaten, gereedschappen en oefenmateriaal om de competenties degelijk aan te leren en in te oefenen in een realistische werkomgeving. Er wordt echter onvoldoende gebruik gemaakt van de beschikbare middelen om de competenties kwaliteitsvol te realiseren. In elk vaklokaal is een computer met beamer aanwezig en zijn draagbare computers beschikbaar. Zowel in Merksem als in Borgerhout zijn er mogelijkheden om in een beperkte winkelruimte een aantal competenties aan te leren en toe te passen. De mogelijkheden worden echter nog onvoldoende doelmatig aangewend.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal biedt onvoldoende ondersteuning om de competenties te verwerven. Het gebruik van stappenplannen en/of werkmethode krijgt onvoldoende aandacht. De groei naar complexiteit en zelfstandigheid is niet op te sporen. De tewerkstellingsplaatsen van de jongeren worden regelmatig bezocht door de leraren. Het opleidingsplan verzamelt de besproken resultaten. Door het ontbreken van transparante beoordelingscriteria voor de competenties blijven de resultaten van de bespreking vaak beperkt tot de omschrijving van de werkattitudes. Competentiegerichte werkpunten staan zelden geformuleerd.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	Tot vorig schooljaar vonden de overlegmomenten bgv plaats per vestigingsplaats. Het centrum organiseert sinds dit schooljaar gestructureerde vestigingsplaatsoverschrijdende vakgroepvergaderingen voor de cluster Handel-administratie. Het overleg is nog te recent, waardoor de samenwerking nog niet optimaal is en verderzetting verdient. Het centrum werkt sedert enkele jaren met de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. De meeste leraren volgen weinig of geen nascholing.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Op het ogenblik van de doorlichting volgen 74 jongeren de opleiding Winkelbediende. Eenendertig jongeren nemen een voltijds engagement op, twaalf in een alternerende tewerkstelling, vijf in een brugproject, één in voortraject en dertien in een persoonlijk ontwikkelingstraject. Negendertig jongeren zijn nog te oriënteren en vier zijn onbemiddelbaar. Vorig schooljaar was de tewerkstellingsgraad (36.3 %) hoger dan de Vlaamse referentiegegevens (29.9 %).

3.1.1.9 Keukenmedewerker (modulair)

Voldoet

De jongeren realiseren de basiscompetenties in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is vrij volledig en de evaluatie is afgestemd op de basiscompetenties. De leermiddelen voldoen.

Onderwijsaanbod De opleiding Keukenmedewerker bestaat uit twee modules (initiatie keuken en keukentechnieken). Alle jongeren van de opleidingen Keukenmedewerker, Hulpkok, Kok, Medewerker snackbar-taverne, Hulpkelner en Kelner worden verdeeld over alle lesgroepen 'horeca'. Het centrum biedt de opleiding aan in Borgerhout en Merksem. In elke vestigingsplaats beschikt ze over een restaurant en bereidt ze enkele dagen per week een lunch voor klanten/buurtbewoners. De andere dagen verzorgt ze meeneemgerechten voor de medewerkers van het centrum, waardoor de jongeren mogelijkheden krijgen om de vaardigheden degelijk aan te leren en toe te passen in minder stressvolle situaties.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De algemene basiscompetenties die in beide modules voorkomen, zijn verfijnd in transparante beoordelingscriteria per module en een leerlijn voor de opleiding.

De screeningsopdracht 'horeca' peilt vooral naar de theoretische vakkennis. Ze biedt geen mogelijkheden om een trajectbepaling per opleiding en/of module mogelijk te maken.

De keuze van de bereidingen gebeurt doordacht. De opdrachten zijn over het algemeen goed afgestemd op de te bereiken modulecompetenties. Daarnaast komt elke competentie voor in vier verschillende gerechten waardoor er voldoende toepassingsmogelijkheden zijn. Afhankelijk van de vestigingsplaats zijn hier echter nog groeimogelijkheden.

Onderwijsorganisatie Omdat de modules voor Keukenmedewerker achtereenvolgens moeten aangeboden worden, verloopt het modulaire traject correct. De jongeren krijgen zo door het behalen van deelcertificaten de kans om tussentijds succes te beleven. Uit de individuele loopbaanfiches blijkt dat dit nog niet zo voor alle 'horeca'-opleidingen gebeurt.

Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Uitrusting Over het algemeen voldoet de uitrusting in Merksem en Borgerhout.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

In Merksem leverde het centrum inspanningen om de keuken in te richten met de noodzakelijke leermiddelen. Toch blijft de ruimte beperkt in de context van de grootte van de klasgroep. De inrichting van een veilige en hygiënische werkruimte blijft een aandachtspunt: onder meer het gebrek aan compartimentering van de keuken, het gebrek aan gescheiden wasbakken voor handhygiëne, geen mogelijkheden tot een gescheiden stroom van vuile zones naar propere zones. Ook het restaurant heeft dringend nood aan een opfrisbeurt en er is een onaangename geur waar te nemen.

De keuken in Borgerhout werd volledig gerenoveerd en is degelijk en veilig uitgerust. Het restaurant oogt verzorgd.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het trajectplan biedt een overzichtelijke registratie van de doorlopen competenties. Elke competentie werd voor elke module vertaald in transparante beoordelingscriteria en een duidelijke leerlijn voor de opleiding. Elke les beoordelen de leraren de zorgvuldig bepaalde en meest relevante competenties. De aangeboden competenties worden geregistreerd en als verworven beschouwd als het resultaat voldoet aan de beoordelingscriteria. Deze registratie biedt echter weinig informatie over de vorderingen in het individuele leerproces. Het trajectplan bevat alle competenties (de algemene basiscompetenties en de specifieke van de twee modules). Een duidelijke afstemming op de respectieve module en de mogelijkheden van de tewerkstellingsplaats is nog een aandachtspunt. De verslagen van de begeleidingsbezoeken bevatten meestal informatie over de algemene attitudes. De competentieontwikkeling op de werkvloer is te vaag om het leerproces doelgericht bij te sturen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Er zijn afhankelijk van de vestigingsplaats sporen van zelfevaluatie waardoor de competentie de 'eigen werkzaamheden evalueren' kan verworven worden. De leraren creëren een positief leer- en leefklimaat en weten hun jongeren maximaal te stimuleren en uit te dagen. Afhankelijk van de vestigingsplaats zijn er verschillen in het cursusmateriaal, bijvoorbeeld in de uitwerking van leerlingvriendelijk cursusmateriaal voorzien van duidelijke afbeeldingen en een overzichtelijke lay-out, de integratie van modulespecifieke opdrachten en de evaluatie. Over het algemeen wordt het leerproces goed ondersteund door duidelijke recepten en bereidingswijzen. De doelgerichte integratie van het bereiden van meeneemgerechten biedt mogelijkheden om vaardigheden aan te leren en tempo te verwerven zonder de stressmomenten van de service. De jongeren krijgen mogelijkheden om zelfstandig te leren. Opvallend is de aandacht voor de taalondersteuning van de taalzwakke jongeren. Naast de visuele ondersteuning van de vaktechnische woorden beschikt het centrum over een taalcoach om de leraar en de jongere(n) te taalkundig te ondersteunen in de lessen. De alternerende tewerkstellingsplaatsen van de jongeren worden driemaal per schooljaar bezocht door de leraren (niet steeds door de leraar beroepsgerichte vorming). Uit de korte verslaggeving blijkt dat competentiegerichte werkpunten nooit geformuleerd of aangewend worden om het individuele leerproces doelgericht bij te sturen.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Tot vorig schooljaar vonden de overlegmomenten bgv plaats per vestigingsplaats. Het centrum organiseert sinds dit schooljaar gestructureerde vestigings-plaatsoverschrijdende vakgroepvergaderingen voor de cluster horecaopleidingen. De samenwerking is nog te recent om doelgericht te zijn, maar verdient verderzetting. Uit het onderzoek blijkt dat een aantal afspraken per vestiging verder vorm krijgen (bijvoorbeeld het gebruik van de evaluatiecriteria) waardoor er verschillende snelheden merkbaar zijn. Het centrum schakelde enkele jaren geleden pedagogische begeleiding in. Sommige leraren volgen de laatste jaren geen enkele vorming, anderen volgen regelmatig vakgebonden en pedagogisch-didactisch nascholing.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Op het ogenblik van de doorlichting volgen 21 jongeren de opleiding Keuken-medewerker. Tien jongeren nemen een voltijds engagement op, drie in een alternerende tewerkstelling, drie in een brugproject, drie in persoonlijk ontwikkelingstraject en één in een bijkomende opleiding. Negen jongeren zijn nog te oriënteren en twee zijn onbemiddelbaar. Vorig schooljaar was de tewerkstellingsgraad (41.7 %) opvallend hoger dan de Vlaamse referentiegegevens (21.5 %).

3.1.1.10 Polyvalent onderhoudswerker gebouwen (lineair)

Voldoet niet

De voorgeschreven competenties van de lineaire opleiding Polyvalent onderhoudswerker gebouwen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Het centrum kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties verworven en geëvalueerd zijn. De evaluatie berust onvoldoende op duidelijke criteria of normstelling in het teken van de te verwerven competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De agenda's van de leerlingen, het aanwezige cursusmateriaal, de planningsdocumenten en de evaluatiedocumenten van de leerlingen bieden onvoldoende duidelijkheid over het aangeboden curriculum en de verworven competenties bij de leerlingen. Het centrum verdeelt de opleiding over drie leerjaren, maar het uitzetten van een consecutieve leerlijn in het teken van het volledige opleidingsprofiel is nog onvoldoende uitgewerkt. De theoretische componenten worden klassikaal aangeboden (theorie en technisch tekenen). Het theoretische cursusmateriaal beperkt zich grotendeels tot het schriftelijk overnemen van de bordschema's door de leerlingen. Hoewel de aangeboden theoretische leeronderdelen wel raakvlakken hebben met het beroepsprofiel, is de samenhang met de te verwerven competenties in het teken van het opleidingsprofiel nog onvoldoende aanwezig. Het centrum beschikt over weinig documenten die een algemeen overzicht geven van de geplande en/of uitgevoerde werkopdrachten voor de opleiding. Een concreet overzicht van door leerlingen uitgevoerde opdrachten en taken, gekoppeld aan de te bereiken opleidingsdoelstellingen, is niet beschikbaar. Er zijn bijna geen werkopdrachten voor de leerlingen. Indien al beschikbaar, bestaan deze bijna uitsluitend uit een werktekening en is de samenhang met de te verwerven competenties onvoldoende duidelijk. In geringe mate worden de leerlingen ook ingeschakeld in het onderhoud en renovatieprojecten in het centrum.
---	--

Bij de aanvang van de opleiding moet de leerling een praktische opdracht uitvoeren (onderhoud speelplaats). Via deze proef wordt echter enkel de arbeids-bereidheid getoetst en ze heeft niet tot doel om na te gaan welke competenties de leerling binnen het vakgebied eventueel al verworven heeft.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Over het algemeen beschikt het centrum voor de opleiding over de vereiste uitrusting en leermiddelen. Het centrum beschikt over een kleine werkplaats en een vaklokaal. De werkplaats kan opgefrist worden en de dakbedekking dient hersteld te worden. De mogelijkheden tot het gebruik van ICT zijn beperkt, net zoals de mogelijkheden voor het uitvoeren van opdrachten met betrekking tot het onderhoud van een tuin.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het centrum opteert voor permanente evaluatie, maar kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties geëvalueerd worden. Voor een groot gedeelte van de te verwerven competenties beschikt het centrum niet over concrete evaluatiegegevens, waardoor ze niet kan aantonen welke en/of met welke diepgang de competenties verworven zijn. De aanwezige evaluaties hebben bijna uitsluitend betrekking op de theoretische leerstof en het technisch tekenen, waarbij deze onvoldoende gebaseerd zijn op de te verwerven competenties. Voor de uitgevoerde praktijkopdrachten oordeelt de leraar op basis van de beroepsbekwaamheid of een competentie na verloop van tijd verworven is. De besluitvorming berust daarom noch op duidelijke criteria, noch op een duidelijke normstelling over het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn. De uitreiking van de certificaten is niet onderbouwd door valide evaluatiegegevens.
Rapporteringspraktijk <i>Leerondersteunend</i> <i>Transparantie</i>	Tot vorig schooljaar kregen de leerlingen vier maal per schooljaar een rapport waarin, voor de beroepsgerichte vorming, algemeen werd aangegeven welke leeronderdelen behandeld werden. Daarnaast werden punten vermeld voor de vakken: theorie, technisch tekenen en praktijk. Op geen enkele wijze werd duidelijk gemaakt welke competenties al bereikt of nog te bereiken waren voor de betrokken leerling. Ook bij de rapportering van het werkplekleren ontbreekt de link met de te verwerven competenties en beperkt de commentaar zich grotendeels tot bemerkingen over inzet, houding en gedrag. Op deze wijze is de rapportering onvoldoende ondersteunend voor de duiding van de leervorderingen en de remediering. Vanaf het huidige schooljaar zal het rapport (driemaal per schooljaar) hervormd worden en zal er een opsomming gegeven worden van de bereikte competenties door de leerling. Op het moment van de doorlichting bevindt het nieuwe rapport voor de opleiding Polyvalent onderhoudswerker gebouwen, zich nog in de ontwerpfase.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. Sommige leerlingen hebben een sterke taalachterstand. Door het ontbreken van duidelijke werkopdrachten werken de leerlingen onvoldoende zelfstandig en taakgericht. Uit lesobservaties blijkt dat de leerlingen onvoldoende inzicht hebben in de taken waarmee ze bezig zijn en herhaaldelijk individuele instructies nodig hebben. De uitgevoerde praktijkopdrachten hebben betrekking op de te verwerven competenties, maar een volledig uitgewerkte reeks van werkopdrachten, die gebaseerd is op de te verwerven competenties, ontbreekt. Voor de theoretische ondersteuning ontbreekt het cursusmateriaal en zijn de leerlingen aangewezen op het overnemen van de bordschema's van de leraar.

De leraars beroepsgerichte vorming en algemene vorming staan in voor de begeleiding op de tewerkstelling. Driemaal per schooljaar wordt een werkbezoek afgelegd. Het centrum beschikt echter nog over te weinig concrete informatie over de effectief uitgevoerde activiteiten door de leerling, in het teken van het opleidingsprofiel, waardoor het leertraject en de activiteiten in de lessen bgv nog onvoldoende afgestemd zijn op de te verwerven competenties van de opleiding.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van de leraar vormen een sterk punt voor de opleiding. Het centrumbeleid organiseert gestructureerde vakgroepvergaderingen voor de beroepsgerichte vorming, maar volgt de doeltreffendheid onvoldoende op. Het overleg binnen de vakgroep is het laatste jaar vooral gericht op het competentiegericht evalueren. Van de gemaakte afspraken is echter nog weinig vast te stellen in de klaspraktijk. De begeleiding van de vakgroep is een aandachtspunt dat extra ondersteuning en opvolging vraagt van het beleid.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

Een groot aantal leerlingen behaalt op het einde van het derde leerjaar een certificaat. Het afgelopen schooljaar haalde zes van de negen leerlingen een certificaat. Van diegenen die het certificaat niet behaalden, verlieten er twee leerlingen het centrum voor het einde van het schooljaar.

Het rendement van de opleiding op het gebied van de alternerende tewerkstelling is beperkt, hoewel er zestien van de negentien leerlingen meerderjarig zijn. Momenteel hebben slechts vier van de negentien leerlingen een alternerende tewerkstelling. Eén leerling volgt een brugproject wat aansluit bij de opleiding, één leerling volgt een bijkomende opleiding, twee leerlingen volgen een persoonlijk ontwikkelingstraject, negen leerlingen zijn nog te oriënteren en één leerling is niet onmiddellijk beschikbaar.

3.1.1.11 Vakoverschrijdende eindtermen

Voldoet

Het centrum streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) bij haar leerlingen na.

Beleid Het centrum werkt sinds enkele jaren op een planmatige manier aan het nastreven van de VOET. Het heeft een visie uitgewerkt die de VOET koppelt aan het pedagogisch project. Zelfredzaamheid, maatschappelijke weerbaarheid, sociale ingesteldheid, communicatieve vaardigheden, respectvol gedrag en aandacht voor gezondheid en veiligheid staan daarin centraal.

Doelgerichtheid

Het centrum integreert de VOET in de vele acties van de algemene centrumwerking en in de algemene en beroepsgerichte vorming. Ze moeten bijdragen tot de realisatie van de krachtlijnen van het pedagogisch project. In een actieplan staan de doelen, de middelen en de verwachtingen daartoe vermeld. Om het draagvlak te vergroten, zijn de visie en het actieplan in overleg met alle betrokkenen tot stand gekomen. Het aanbod van de VOET wordt geregistreerd in VOET-mappen voor elk onderdeel van de centrumwerking. De registratie heeft niet alleen tot doel het aanbod in kaart te brengen en hiaten te detecteren, maar moet de betrokkenen er ook toe aanzetten de VOET bewust te plannen en te integreren. De registratie is tegelijk de referentie voor reflectie en zelfevaluatie.

Het centrum besteedt veel aandacht aan een brede vorming voor de leerlingen. Met het oog daarop worden verschillende activiteiten en projecten georganiseerd. Die moeten kaderen in op voorhand uitgeschreven doelen. De meerderheid van deze doelstellingen sluit inhoudelijk bij de VOET aan. De organisatie van activiteiten en projecten vertoont verschillen per vestigingsplaats. Op korte termijn wil het centrum op dit vlak meer samenwerking en samenhang bereiken.

Ondersteuning De organisatie van de brede vorming en het nastreven van de VOET zijn geïntegreerd in de organisatiestructuur van de centrumwerking. De 'coördinator leren' en de verantwoordelijke voor de algemene vorming vervullen een belangrijke rol in de planmatige aanpak van de VOET. Zij sturen de werking aan en volgen ze op. Ze hebben daartoe ook nascholing gevolgd.

In het actieplan zijn de doelen en verwachtingen voor alle betrokkenen duidelijk omschreven. In de VOET-mappen kan de link tussen enerzijds inhouden en activiteiten en anderzijds de aansluitende VOET voor elk onderdeel van de centrumwerking geregistreerd en gepland worden. Er zijn in het centrum heel wat overleg en communicatie over doelen en acties in het kader van de brede vorming. De VOET-werking valt daarmee samen, maar wordt daarin niet altijd uitgesproken vermeld.

Het beleidsteam geeft voldoende stimulansen en ondersteuning voor de organisatie van acties in het kader van de brede vorming en de VOET. De vormende waarde van ervaringsgerichte activiteiten en projecten wordt voldoende in het daglicht geplaatst. Voor verschillende acties wordt een beroep gedaan op inhoudelijke, organisatorische of financiële ondersteuning door externe instanties. De uitvoering van de meeste activiteiten is opgenomen in de jaarkalender. De verplichte aanwezigheid van de leerlingen bij dergelijke activiteiten wordt voldoende aangestuurd en opgevolgd.

Doeltreffendheid Het centrum heeft een gedetailleerd kwantitatief beeld van het aanbod van de VOET via de registratie in de VOET-mappen. Het plant om de drie jaar een algemene analyse om hiaten te detecteren of lopende acties te actualiseren of bij te sturen. Na een eerste analyse enkele jaren geleden zijn al sommige activiteiten of projecten toegevoegd en zijn initiatieven genomen om de participatie van de leerlingen in de centrumwerking en het centrumleven te vergroten.

De registratie in de VOET-mappen geeft geen informatie over de kwaliteit en de doeltreffendheid van het aanbod. Deze worden niet systematisch voor alle onderdelen in kaart gebracht en geëvalueerd. Er zijn wel afspraken bij de organisatie van activiteiten die een vorm van kwaliteitsbewaking inhouden. Zo moeten deze altijd vanuit doelstellingen gekaderd en gemotiveerd worden.

Meestal evalueren de vak- en werkgroepen of organiserende verantwoordelijken de ondernomen acties en sturen die bij waar nodig. Zo zijn er vaak accent-verschuivingen in jaarlijks terugkerende projecten merkbaar. De zelfevaluatie gebeurt echter niet systematisch tot op het niveau van vooraf bepaalde doelen en effectenmeting. In enkele gevallen is de evaluatie enkel gebaseerd op ervaringen en reflectie over de algemene inhoud en de organisatie van de acties. Waar de acties gekoppeld zijn aan leer- of opleidingsdoelen, gebeurt de reflectie vaker tot op het niveau van de vooraf bepaalde doelen. De leerlingen worden ook geregeld als klankbord geraadpleegd voor feedback op georganiseerde activiteiten (bijvoorbeeld in de leerlingenraad of in PAV).

Hoewel het centrum de VOET-werking in alle onderdelen van de centrumwerking wil integreren, blijkt duidelijk dat deze in of aansluitend bij de algemene vorming het meest uitgesproken is.

Ontwikkeling In het actieplan staan verschillende activiteiten gepland die wijzen op een verdere ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de VOET-werking. Het centrum is toe aan een tweede algemene analyse van het aanbod. Het wil die organiseren in de vorm van een SWOT- en behoefteanalyse. Verder wil het centrum de samenhang tussen de twee vestigingsplaatsen rond de VOET-werking versterken.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Verschillende activiteiten of projecten op centrumniveau en sommige leerinhouden in de algemene en beroepsgerichte vorming zijn inhoudelijk verwant met deze VOET. Zo organiseert het centrum elk schooljaar onder meer een gezond ontbijt, een EHBO-dag, acties in het teken van verkeersveiligheid, een sportdag, actieve recreatie in de pauzes. In de algemene vorming komen thema's aan bod met betrekking tot gezonde voeding, verslavingsproblematiek, gezondheidsrisico's in de context van seksualiteit, verkeersveiligheid. In de opleidingen is er aandacht voor ergonomie, veilig werken en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Het centrum stelt zelf dat de georganiseerde acties nog niet afdoende zijn. Uit interne controles blijkt dat het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen niet overal consequent gebeurt. Ook de eet- en drinkgewoonten van de leerlingen roepen tot intensievere sensibilisering voor gezonde voeding.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Verschillende activiteiten of projecten op centrumniveau en sommige leerinhouden, vooral in de algemene vorming, zijn inhoudelijk verwant met deze VOET. Concreet is er elk jaar een workshop of organiseert de werkgroep 'milieu op school' verschillende acties die leerlingen bewust maken van elementen van milieuproblematiek en van hun rol in duurzame ontwikkeling. De acties zijn onder andere toegespitst op het sorteren en het beheersen van afval in het centrum. In PAV komen leerinhouden voor met betrekking tot energiebesparing, biodiversiteit en het belang van het openbaar vervoer in de context van mobiliteit en milieuverontreiniging. Op die manier verwerven de leerlingen kennis en inzichten in sommige duurzaamheidsvraagstukken. De appreciatie voor de natuur en het cultureel erfgoed wordt nagestreefd in PAV via onder andere een educatieve wandeling in een natuurgebied en stadsexcursies.

3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het centrum beschikt over twee vestigingsplaatsen, namelijk de Prins Leopoldstraat 51 te Borgerhout en de Eethuisstraat 80 te Merksem.

Het centrum gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na, maar ze is hierin nog onvolledig. Het laatste jaar zijn, mede door de langdurige afwezigheid van de preventieadviseur, een aantal aspecten van het veiligheidsbeleid onvoldoende opgevolgd. Zo is het recente globaal preventieplan onvoldoende concreet uitgewerkt, waardoor het onduidelijk is hoe de instelling de resterende tekorten, die geformuleerd zijn in de verslagen van de interne en externe deskundigen, zal wegwerken. De instelling kan geen verslag voorleggen van de jaarlijkse rondgang door de interne preventieadviseur te Merksem. De verslaggeving van het comité preventie en bescherming op het werk is onduidelijk en de instelling kan niet aantonen dat het overlegcomité de minimaal wettelijke elementen behartigt. Het centrum informeert het personeel nog onvoldoende betreffende de veiligheid, gezondheid en hygiëne. Ze werkt momenteel wel een vademecum voor de personeelsleden uit, waarin de belangrijkste aspecten van het veiligheidsbeleid worden opgenomen. De preventieadviseur wordt nog onvoldoende betrokken bij de aankoop van de goederen en de arbeidsmiddelen. Het centrum heeft geen

concrete aankoopprocedure uit te werken waarbij de betrokkenheid van de preventieadviseur gegarandeerd is.

Het centrum heeft de laatste jaren belangrijke inspanningen geleverd om een aantal tekorten op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne weg te werken. Zo heeft ze in de vestiging te Borgerhout de elektriciteitsinstallatie grotendeels aangepast en een groot aantal lokalen gerenoveerd. De sanitaire installaties zijn vernieuwd en er is een concreet plan om de liften in 2016 te renoveren. In de werkplaats van de opleiding voor Polyvalent onderhoudswerker gebouwen dient de dakbedekking hersteld te worden, om zo verdere waterinsijpeling te voorkomen.

Te Merksem heeft het centrum dit schooljaar de speelplaats heraangelegd. Men heeft een nieuwe werkplaats voor de afdeling bouw in gebruik genomen en momenteel is men een aantal lokalen aan het renoveren, om tegemoet te komen aan de meest dringende noden. In 2016 is ook het aanbrengen van een nieuwe buitenbekleding voor blok C (secretariaat/leraarskamer) gepland. Voor blok A (restaurant) heeft het centrum nog onvoldoende gevolg gegeven aan de opmerkingen vermeld in de diverse verslagen van de interne en externe deskundigen. Zo vermeldt onder andere het masterplan van de school, dat het gebouw niet meer voldoet aan de huidige normen van schoolgebouwen. Deze vaststelling en andere, die geformuleerd worden in de documenten van de deskundigen, stemmen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting. Het gebouw is afgeleefd en voldoet niet meer aan de huidige eisen van een veilige, comfortabele en stimulerende leeromgeving. In de eetruimte is er geurhinder en de inrichting van de toiletten voldoet niet aan de regelgeving. De keuken en de traphal zijn niet gecompartmenteerd. De keuken in de kelder (gebouw) is verouderd en ze beschikt niet over een centrale afsluitkraan voor de gasinstallatie. Er is nog geen oplossing om de kruising van de afgewerkte producten en de afwas te vermijden en een schoonmaakplan is nog niet opgemaakt. De leerlingen dienen een moeilijk begaanbare trap te gebruiken voor het opdienen en afruimen van de goederen.

Te Merksem beschikt men niet over een geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen en voor beide vestigingen zijn de meeste veiligheids- en gezondheidskaarten niet aanwezig. In de blokken E en F te Merksem is het alarmsignaal bij brand onvoldoende hoorbaar.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet het centrum grotendeels aan de minimale verwachtingen. Te Merksem zijn de toiletten voor personeel en leerlingen nog niet gescheiden en de inrichting van het verzorgingslokaal is niet volledig.

Het centrum krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer het centrum de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequent bewaakt, daadkrachtig de tekorten beheerst en de verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft het centrum de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt het centrum de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft het centrum een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid Het centrum heeft een duidelijke visie op loopbaan- of trajectbegeleiding. Het kadert die in een zo breed mogelijke zorg voor elke leerling. Het wil dat de loopbaanbegeleiding handelingsgericht maatwerk is, dat zo veel mogelijk jongeren naar tewerkstelling en gekwalificeerde uitstroom brengt. Alle onderdelen en parameters worden in rekening gebracht: beginsituatie, attitude en gedrag, taalvaardigheid, ontwikkeling van vaardigheden en competenties in de algemene en beroepsgerichte vorming en in het voltijds engagement.

Het centrum organiseert de loopbaanbegeleiding voldoende vanuit deze uitgangspunten. De begeleiding start met een screening en de uittekening van een individueel trajectplan. De inhoud en procedure van de screening beogen een volledige inschatting van de beginsituatie met als doel een objectieve inschaling en trajectbepaling. De trajectbegeleiding, de algemene en beroepsgerichte vorming zijn hierbij betrokken. De inschaling van de leerling in een vorm van voltijds engagement gebeurt op basis van criteria met betrekking tot arbeids-rijpheid, loopbaanperspectief en algemene attitude. Alle ingebrachte gegevens worden in een screeningsklassenraad besproken. Vooral de resultaten van de screening door de trajectbegeleiding en gegevens over houding en gedrag bepalen de inschaling. Met het oog op handelingsgericht maatwerk worden voor elke leerling trajectplannen opgemaakt voor de algemene vorming, de beroepsgerichte vorming en het voltijds engagement. De trajectplannen zijn gebaseerd op de te bereiken leerplandoelstellingen of competenties.

Om de algemene vorming gericht op de potentiële studiebekrachtiging af te stemmen, groepeer het centrum de leerlingen vanaf dit schooljaar in niveau-groepen tweede graad, derde graad of derde leerjaar derde graad. Vooral de vooropleiding van de leerling bepaalt het niveau. De instaptoets heeft enkel een signaalfunctie voor eventuele leerachterstand in een of ander doelstellingendomein. Voor leerlingen met taalachterstand voert het centrum een bijkomende taalscreening uit op basis waarvan in taalgroepen per graadniveau gepaste ondersteuning en remediëring aangeboden wordt. Voor leerlingen met opvallende taal- en leerachterstand is er een aparte opleidingsgroep. Er is een doelgerichte procesflow uitgetekend voor de begeleiding van leerlingen met taalachterstand.

Voor inschrijving in een opleiding bgv zijn de interesse, de vooropleiding en de keuze van de leerling bepalend. De screening voor bgv gebeurt in verschillende opleidingen weinig doelgericht. Er is vooral aandacht voor houding en gedrag of theoretische voorkennis en onvoldoende voor aanleg en competenties. Bij inschrijving in een opleiding bgv respecteert het centrum onvoldoende de modulaire opbouw van de opleidingen. Leerlingen worden vaak in meerdere modules tegelijk ingeschreven, waardoor de daarop geënte individuele leertrajecten (alterneringsplannen) onvoldoende specifiek uitgeschreven zijn.

De begeleiding van de leerlingen berust op de pijlers vorming en trajectbegeleiding. Die moeten in nauwe communicatie met elkaar en met alle andere betrokkenen het traject van elke leerling zo doelgericht mogelijk begeleiden en opvolgen. Het leerlingvolgsysteem is daartoe een belangrijk registratie- en communicatiemiddel. Het centrum opteert voor een integrale aanpak van de leerlingenbegeleiding. De trajectbegeleiders zijn tegelijk de leerlingenbegeleiders, die instaan voor de socio-emotionele begeleiding, waaronder ook de opvolging van afwezigheden. Zo kan elke leerling op een beperkt aantal begeleiders terugvallen. Deze aanpak moet de doeltreffendheid van de begeleiding bevorderen.

Ondersteuning Het centrum investeert in een ruim kader van trajectbegeleiders voor de loopbaanbegeleiding. Een trajectcoördinator staat in voor de overkoepelende aansturing en opvolging van de begeleiding. Voor elke opleiding is er een trajectbegeleider. Die begeleidt elke leerling binnen de opleiding, staat in voor de invulling van het voltijds engagement, volgt de betrokken individuele trajectplannen op en verzorgt de communicatie met alle betrokkenen. Daarnaast is er op elke vestigingsplaats een trajectbegeleider die de administratie bijhoudt en een trajectbegeleider die verantwoordelijk is voor het netwerk van voltijds engagement en de prospectie van tewerkstelling.

Voor de uitvoering van de loopbaanbegeleiding voorziet het centrum in verschillende doelgerichte beleidsdocumenten met richtlijnen en afspraken. Er zijn eveneens voldoende ondersteunende werkinstrumenten en communicatiekanalen voor alle onderdelen van de leerlingenbegeleiding. Het leerlingvolgsysteem en de individuele traject- of alterneringsplannen maken het mogelijk op elk moment relevante informatie over de leerling en over begeleidende acties te registreren en uit te wisselen. In het centrum zijn er naast de vele informele communicatie voldoende structurele overlegmomenten zoals klassenraden, begeleidingsoverleg of rondetafelgesprekken met de externe partners. Die handelen over de begeleiding en evaluatie van de leerlingen in het teken van begeleidende of remediërende acties, in het teken van het verderzetten of heroriënteren van het individueel traject of in het teken van certificering of studiebekrachtiging.

Het centrum heeft een systeem uitgewerkt voor de opvolging van de leerlingen op de werkplek, waarbij zowel de leraren bgv als de leraren AV betrokken zijn. Voor de begeleiding van de leerlingen werkt het centrum nauw samen met het CLB, met sociale diensten van de stad of met andere instanties van jongeren- en welzijnszorg. Er is een uitgebreid netwerk voor de invulling van het voltijds engagement. De trajectbegeleiders nemen heel wat initiatief om dit netwerk verder uit te bouwen of aan te passen aan de actuele noden van tewerkstelling in de verschillende opleidingen.

Doeltreffendheid De inspanningen van het team monden uit in resultaten van voltijds engagement die naargelang van de periode in het schooljaar, vergelijkbaar zijn met of iets onder de Vlaamse referentiegegevens vallen. Op het moment van de doorlichting volgt 10 % van het aantal leerlingen een persoonlijk ontwikkelingstraject, 1 % een voortraject en 2 % een bijkomende opleiding; 9 % van de leerlingen is tewerkgesteld in een brugproject (waarvan 8 % alternierend), 6 % doet vrijwilligerswerk. Voor 23 % van de leerlingen is er alternierende reguliere tewerkstelling; 5 % is niet onmiddellijk beschikbaar. Het aantal nog te oriënteren leerlingen is groot, 192 leerlingen (44 %). Daarvan zijn 141 leerlingen niet-leerplichtig. Het percentage leerlingen dat vervroegd uitstroomt, is in de laatste 4 schooljaren om en bij de 54,5 %. Dit is vergelijkbaar met de Vlaamse referentiegegevens voor deeltijds onderwijs.

Opvallend zijn het kleine aantal leerlingen in een voortraject en het grote aantal niet-leerplichtige leerlingen dat nog te oriënteren is. Het centrum verwijst naar allerlei belemmerende factoren voor de verklaring daarvan: afbouw van de beschikbaarheid van voortrajecten, afbouw van subsidiëring of verloning in bepaalde vormen van voltijds engagement, het toenemend aantal niet-leerplichtige leerlingen met problemen van tewerkstellingskansen voor gevolg. De trajectbegeleiders kunnen voldoende aantonen dat ze blijvende inspanningen leveren om de niet-leerplichtige leerlingen aan te sporen werk te zoeken.

Het centrum verzamelt gegevens over de toestand van het voltijds engagement, leerlingenstromen, studiebekrachtiging en afwezigheden van leerlingen. Het past echter nog geen systematische kwaliteitszorg toe om deze gegevens te analyseren en op basis daarvan bijsturingsacties te organiseren. Dit betekent niet dat er geen aandacht is voor kwaliteit in het streven naar een optimale invulling van het voltijds engagement en in de begeleiding en opvolging van de leerlingen. De trajectbegeleiders houden de gegevens van voltijds engagement op elk moment nauwkeurig bij en proberen die te optimaliseren via de aansturing en ondersteuning van de betrokken leerlingen. Hetzelfde geldt voor de opvolging van (problematische) afwezigheden en het te laat komen van leerlingen. De trajectbegeleiders spelen hier kort op de bal, analyseren de oorzaken en betrekken de leerling, de ouders en andere begeleidende instanties, zoals het CLB, bij de remediëring van het probleem. Door de dagelijkse zorg voor elke leerling, frequent overleg en reflectie blijven ze alert voor de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding.

Dit blijkt ook uit de analyse van gegevens in het leerlingvolgsysteem. Er zijn vele sporen van vaststellingen en tussenkomsten, van afspraken over begeleiding en remediëring en van de opvolging van de individuele leertrajecten. De inbreng van de algemene en beroepsgerichte vorming en van de externe partners is daarin voldoende merkbaar. De ingebrachte informatie voor bgv is echter dikwijls vaag en weinig doelgericht. Hetzelfde geldt voor de opvolging van het bereik van de competenties in verschillende opleidingen bgv en op de werkplek.

Ontwikkeling Het centrum wil op korte termijn vooral verder werken aan een gelijkgerichte aanpak van de loopbaanbegeleiding op beide vestigingsplaatsen. De aanstelling van een overkoepelende trajectcoördinator, de organisatie van de trajectbegeleiding en het geregeld overleg dragen daartoe bij. De coördinator volgt de gegevens van het voltijds engagement overkoepelend op en toetst die af aan de vorige jaren en de Vlaamse referentiegegevens. Op korte termijn moeten daaruit acties voortvloeien die de trajectbegeleiding en het voltijds engagement bevorderen. De inspanningen van de trajectbegeleiders die verantwoordelijk zijn voor prospectie en netwerking, maken daar deel van uit. Een werkpunt dat het centrum zelf vooropstelt, is de betere afstemming van het aanbod van opleidingen op de tewerkstellingskansen.

De verdere ontwikkeling van de individuele (leer)trajectplannen voor de algemene en beroepsgerichte vorming en de koppeling van beoordelingscriteria aan het bereik van de leerplandoelstellingen en competenties moeten op termijn ook de loopbaan- en leerbegeleiding van de leerlingen doelgerichter ondersteunen.

Hoewel de meeste begeleiders inspanningen leveren om professioneel bij te blijven of expertise in te roepen waar nodig, ontbreekt in het centrum een doelgericht professionaliseringsplan afgestemd op prioritaire algemene noden of individuele professionaliseringsbehoeften.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het centrumbeleid en het schoolbestuur leggen de krachtlijnen vast voor de werking van de klassenraad via een aantal richtlijnen, zodat deze autonoom en gefundeerd kan beslissen of een jongere voor een opleiding of voor een module is geslaagd.

Het centrumbeleid bepaalt de vorm waarin de jongere individueel wordt geëvalueerd. De klassenraad gaat daarbij na of hij in voldoende mate de module- of opleidingsdoelstellingen en/of de leerplandoelstellingen, naargelang van het geval, heeft bereikt om een studiebewijs te verwerven. Bij het nemen van evaluatiebeslissingen wordt er rekening gehouden met de concrete gegevens uit het dossier van de jongere en de resultaten die voortvloeien uit de permanente evaluatie van de jongere tijdens het schooljaar.

Het centrum gaat er van uit dat de beroepsgerichte vorming uitsluitend kan worden gerealiseerd door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en de component werkplekleren. Men vindt het vanzelfsprekend dat bij het nemen van evaluatiebeslissingen ook de resultaten van de evaluatie van de werkplekcomponent mee in beschouwing worden genomen.

Drie keer per schooljaar wordt er gerapporteerd via een doelenrapport voor bgv en PAV. Bijkomend is er een rapportcommentaar voor de leerinhoud en de attitude met betrekking tot bgv, PAV en werkplekleren. In verscheidene opleidingen is de afstemming van de evaluatie op de competenties niet aantoonbaar.

Ondersteuning Sinds de invoering van het decreet over het stelsel leren en werken ging het centrum op zoek naar een werkbaar instrument om de verworven vaardigheden en kennis te registreren en te rapporteren. Na het experiment met een omslachtig registratie- en rapporteringsinstrument voor de doelen van bgv en PAV werd een alternatief excel-document ontworpen en verfijnd om op een eenvoudige wijze de doelstellingen te registreren en te rapporteren.

Het centrum stelt voor elke leerling een individueel trajectplan op, vertrekkende vanuit een globaal traject- (bgv) of niveauplan (PAV). Voor bgv worden alle competenties van de opleidingsstructuur hierin opgenomen. Voor PAV worden in het niveauplan alle doelstellingen uit het leerplan opgenomen. Op basis van deze individuele trajectplannen genereert het centrum nadien de attesten van verworven competenties en de rapporten. Het centrumbeleid ondersteunt de leraren met verder te individualiseren standaardzinnen voor de motivatie van de eindbeslissing.

Doeltreffendheid De afstemming van de evaluatiepraktijk op de competenties en leerplandoelstellingen wordt toevertrouwd aan de individuele leraar en/of de vakgroep. Het centrum heeft op dit vlak nog geen kwaliteitsbewakingssysteem waardoor de kwaliteit van de evaluatie sterk opleidings- en/of leraarsafhankelijk is. Voor PAV bewaakt de vakgroep met wisselend succes de gelijkgerichtheid en de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. Voor bgv varieert de afstemming van de evaluatie op de competenties heel sterk waardoor voor sommige opleidingen de evaluatiepraktijk niet valide is.

Het centrumbeleid heeft een aantal duidelijk uitgeschreven richtlijnen voor de voorbereiding en het verloop van de klassenraden. De attestering en advisering gebeuren vanuit een voortdurende opvolging, begeleiding en remediëring van de leerlingen, maar voor bgv soms op basis van onbetrouwbare gegevens.

Ontwikkeling De praktische uitwerking van een gebruiksvriendelijk en op de competenties en leerplandoelen afgestemd registratiesysteem kreeg de voorbije jaren veel aandacht.

Hoewel de laatste jaren de evaluatie beter afgestemd is op de competenties en de leerplandoelen, is hier leraar- en opleidingsafhankelijk nog een hele weg af te leggen. Het hanteren van een duidelijke cesuur en objectieve beoordelingscriteria vormen nog uitdagingen voor de volgende jaren.

Vanaf volgend schooljaar worden de registratie en rapportering herwerkt. Voor PAV wordt er een systeem uitgewerkt om per doelstelling te registreren en te rapporteren. Voor bgv is er een nieuw rapport vanaf dit schooljaar met een overzicht welke competenties verworven zijn en hoever de leerling in zijn/haar module gevorderd is.

Het centrum wil in het nog op te stellen nascholingsplan en via functioneringsgesprekken de professionaliseringsnaden voor de evaluatiepraktijk in kaart brengen en de leraren hierin ondersteunen waar nodig. Men wil hierbij vooral gebruik maken van de interne expertise die er bij sommige leraren en in sommige opleidingen al is.

5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur, de technisch adviseur coördinator (tac), de verantwoordelijke voor de leerlingenadministratie, de ‘coördinator leren’ en de ‘coördinator werken’, vormen het directieteam en staan in voor de dagelijkse leiding van het centrum. De directeur en de tac zijn al enkele jaren ad interim aangesteld.

Het beleid heeft de laatste jaren prioriteiten gesteld en vooral aandacht besteed aan de organisatorische en de pedagogische ontwikkeling van het centrum. Dit komt onder meer tot uiting in de ontwikkeling van een masterplan, het centrumwerkplan, een transparant organogram, het eenvormig sanctiebeleid, de integratie van de leerbegeleiding in de loopbaanbegeleiding en de vestigingsplaatsoverschrijdende vakgroepwerking. Daarnaast lag de focus ook op het verhogen van de zichtbaarheid van de directie op de twee vestigingsplaatsen en de optimalisering van de infrastructuur en uitrusting. Door het creëren van deze randvoorwaarden, kreeg het centrum meer mogelijkheden om ook het pedagogisch-didactisch luik uit te werken. Recent werden vooral de uitwerking van de taalondersteuning, de verantwoording van extramurale activiteiten, de introductie van niveaugroepen voor project algemene vakken (PAV) en de ontwikkeling van een centrumbreed evaluatiesysteem aangepakt. De hulp van de pedagogische begeleiding werd voor alle vakgroepen ingeroepen, maar dit initiatief bleek niet overal even succesvol.

Visieontwikkeling Het centrum wenst haar maatschappelijke rol zo goed mogelijk te vervullen en stemt haar beleid af op haar doelgroep die overwegend bestaat uit een multi-culturele en kansarme jongerenpopulatie en een grote groep +18-jarige jongeren (ongeveer twee derde van de ingeschreven jongeren). Het beleidsteam heeft de laatste jaren een visie ontwikkeld voor een aantal aspecten van haar werking zoals de trajectbegeleiding. Daarnaast werkte ze een eigen opvoedingsproject uit met ondersteunende beleidsnota's en richtlijnen. Het beleid anticipeert voldoende op ontwikkelingen in het onderwijsveld en onderzoekt de opportuniteiten en valkuilen voor de eigen werking.

Ondanks het enthousiasme van het directieteam weegt het onzekere statuut van de directeur en de tac, het gebrek aan beleidsmatige ondersteuning en de op stapel staande samensmelting van de school-vzw's op de concrete uitwerking van de toekomstgerichte visie van het centrum.

Besluitvorming Het centrum benut de decretale participatieorganen niet volledig om tot een ruim gedragen besluitvorming te komen. De centrumraad vergadert slechts één maal per schooljaar. Uit de verslagen blijkt dat vooral centruminformatie wordt gedeeld. De directie zoekt naar mogelijkheden om de centrumraad een nieuwe impuls te geven.

Door een tekort aan kandidaten voor elke afvaardiging kon de schoolraad al enkele jaren niet meer samengesteld worden. Desondanks blijkt het engagement en de betrokkenheid van de jongeren en het personeelsteam voor het centrum opvallend.

Het directieteam levert duidelijke inspanningen om het personeel actief te betrekken bij de visieontwikkeling en de besluitvorming. Op basis van het CIPO-referentiekader tracht ze elke actie te duiden. Naast de personeelsvergaderingen, de vakgroepvergaderingen, de vestigingsvergaderingen en meerdere werkgroepen introduceerde ze 'intervisieavonden'. Tijdens deze intervisie-avonden krijgen de personeelsleden de kans om hun mening en verwachtingen omtrent een aangekondigd thema te uiten zoals bijvoorbeeld het professionaliseringsbeleid en het handelingsgericht werken. Deze bevindingen vormen steeds de basis voor de uitwerking van een centrumbrede en gedragen visie en acties.

Kwaliteitszorg Het centrum verzamelt en analyseert nog niet systematisch gegevens over haar werking. Met uitzondering van de cijfergegevens over de invulling van het voltijds engagement blijft de gegevensverzameling beperkt en initieert ze veeleer intuïtief verbeteracties. De centrumleiding is echter overtuigd van het nut van kwaliteitszorg en heeft daartoe de laatste jaren enkele initiatieven genomen zoals het volgen van specifieke nascholing, de introductie van de PDCA-cirkel (PDCA: Plan, Do, Check en Act) in de centrumwerking en de organisatie van een pedagogische studiedag 'Wat is kwaliteitszorg?'. Momenteel bereidt ze de invoering van een IKZ-stuurgroep voor. Uit een bevraging naar het welbevinden van de jongeren blijkt dat het centrum voor de meeste items beter scoort dan de Vlaamse gemiddelden.

In functie van een algemene kwaliteitsverbetering erkent het beleid terecht dat het onderzoeken en bewaken van de eigen onderwijskwaliteit groeikansen bevat. Uit het erkenningsonderzoek blijkt onder meer dat de zorg voor kwaliteit nog niet in alle vakgroepen is doorgedrongen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het ondersteunende interne en externe netwerk voor de begeleiding van de leerlingen.
- De realisatie van een motiverend leer- en leefklimaat.
- De brede vorming gericht op de maatschappelijke participatie van de jongeren.
- De betrokkenheid en het engagement van de meeste personeelsleden in de centrumwerking.
- De aandacht voor de participatie en het welbevinden van de jongeren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkelingsdynamiek en de aansturing van de onderwijskundige processen.
- Het participatief leiderschap en democratische besluitvorming.
- De organisatiestructuur gericht op samenhang tussen de twee vestigingsplaatsen.
- De aandacht voor de renovatie van de infrastructuur.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van het modulaire opleidingsaanbod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De screening en de trajectbepaling voor de beroepsgerichte vorming.
- De afstemming van de opleidingen tussen de componenten leren en werkplekleren.
- De evaluatiepraktijk.
- De vestigingsplaatsoverstijgende vakgroepwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van de doeltreffendheid van de onderwijskundige processen op klasniveau.
- Het systematisch bewaken van de onderwijskwaliteit.
- Het professionaliseringsbeleid.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor moderne vreemde taal op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Bandenmonteur (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Onderhoudsmecanici personenwagens & lichte bedrijfsvoertuigen (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Polyvalent onderhoudswerker gebouwen (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Winkelbediende (opvolging inspectie).
- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (opvolging inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel
Moderne vreemde talen 3de graad
Moderne vreemde talen 3de graad, 3de leerjaar
Bandenmonteur
Onderhoudsmecaniciën personenwagens & lichte bedrijfsvoertuigen
Polyvalent onderhoudswerker gebouwen
Winkelbediende

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-11-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vera TIMMERS de inspecteur-verslaggever	a.i. Werner BERGS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van het centrum	